

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2020. gada 5. novembrī
(OR. en)

**Starpiestāžu lieta:
2018/0203(COD)**

9889/2/20
REV 2 ADD 1

JUSTCIV 84
EJUSTICE 59
COMER 69
CODEC 673
PARLNAT 113

PADOMES PASKAIDROJUMA RAKSTS

Temats: Padomes nostāja pirmajā lasījumā, lai pieņemtu EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULU par sadarbību starp dalībvalstu tiesām pierādījumu iegūšanā civillietās vai komercietās ("pierādījumu iegūšana") (pārstrādāta redakcija)

- Padomes paskaidrojuma raksts
- Padome pieņēmusi 4. novembrī

I. IEVADS

1. Komisija minēto pārskatīšanas priekšlikumu ¹ pieņēma 2018. gada 31. maijā un iesniedza to Padomei un Parlamentam. Priekšlikuma juridiskais pamats ir Līguma par Eiropas Savienības darbību 81. panta 2. punkts (tiesu iestāžu sadarbība civillietās), un uz to attiecas parastā likumdošanas procedūra.
2. Padomes Regula (EK) Nr. 1206/2001 par sadarbību starp dalībvalstu tiesām pierādījumu iegūšanā civillietās un komercietās ir svarīgs Eiropas tiesu iestāžu sadarbības instruments. Instruments nodrošina satvaru dalībvalstu pārrobežu savstarpējai tiesiskajai palīdzībai pierādījumu iegūšanai pāri robežām un pierādījumu tiešai pārrobežu iegūšanai. Pārskatīšanas priekšlikuma mērķis ir esošajā regulā paredzētos sadarbības mehānismus un nosūtīšanas darbplūsmas pielāgot tehniskajām iespējām, ko sniedz digitalizācija un informācijas tehnoloģiju (IT) izmantošana. Konkrēti, Komisijas priekšlikumā ir aicināts izveidot decentralizētu IT sistēmu un to obligāti izmantot pieprasījumu un dokumentu apmaiņai starp dalībvalstu iestādēm. Pārskatīšanas priekšlikuma mērķis ir arī paplašināt un stiprināt pierādījumu tiešo pārrobežu iegūšanu.

¹ 9620/18.

3. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja (EESK) atzinumu ² attiecībā uz šo priekšlikumu un attiecībā uz priekšlikumu Regulai, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1393/2007 par tiesas un ārpustiesas civillietu vai komerclietu dokumentu izsniegšanu dalībvalstīs (Dokumentu izsniegšanas regulas priekšlikums) pieņēma 2018. gada 17. oktobrī. EESK atzina, ka abi priekšlikumi e-pārvaldes aspektā atbilst digitālā vienotā tirgus stratēģijai, īpaši tādos jautājumos kā nepieciešamība modernizēt valsts pārvaldi un īstenot pārrobežu sadarbību.
4. Eiropas Parlaments 2019. gada 13. februārī ar 554 balsīm par, 26 pret un 9 atturoties pirmajā lasījumā pieņēma nostāju par Pierādījumu iegūšanas regulas priekšlikumu, kurā bija 37 grozījumi Komisijas priekšlikumā.
5. Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs 2019. gada 13. septembrī iesniedza Atzinumu 5/2019 par šo priekšlikumu un par Dokumentu izsniegšanas regulas priekšlikumu ³.
6. Tieslietu un iekšlietu padomes sanāksmē 2019. gada jūnijā ministri vienojās, ka saistībā ar šo priekšlikumu un priekšlikumu par dokumentu izsniegšanu tiesu iestāžu sadarbībai vajadzētu būt balstītai uz drošu decentralizētu IT sistēmu, ko veido savstarpēji saistītas valstu IT sistēmas.

² 14013/18.

³ 12245/19.

7. Jaunajā ierosinātās regulas tekstā ir paredzēts, ka Komisija būs atbildīga par references īstenošanas programmatūras izveidi, uzturēšanu un turpmāku pilnveidošanu. Tā kā Komisijas sākotnējā priekšlikumā nebija iekļauts nekāds finanšu pārskats par iespējamo ietekmi uz ES budžetu, prezidentvalsts sadarbībā ar Komisiju un saskaņā ar ES Finanšu regulas ⁴ 35. panta 1. punkta otro daļu ir sagatavojusi indikatīvu finanšu pārskatu ⁵, kurā izklāstīta grozījumu paredzamā finansiālā ietekme uz budžetu.
8. Tieslietu un iekšlietu padome 2019. gada 2. un 3. decembrī panāca vispārēju pieeju par ierosinātās regulas normatīvo daļu un aicināja pēc iespējas drīz pabeigt darbu pie pielikumiem tehniskā līmenī ⁶. 2020. gada februārī Padome panāca papildu vispārēju pieeju ⁷.
9. Ievērojot 3. pantu Protokolā Nr. 21 par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas pievienots Līgumiem, Īrija ir nolēmusi piedalīties šā priekšlikuma pieņemšanā ⁸. Ņemot vērā Līgumiem pievienoto Protokolu Nr. 22 par Dānijas nostāju, Dānija nepiedalās ierosināto pasākumu pieņemšanā.
10. Pamatojoties uz 2019. gada decembra un 2020. gada februāra vispārējo pieeju, prezidentvalsts ir sazinājusies ar Eiropas Parlamentu, lai panāktu agrīnu otrā lasījuma vienošanos.

⁴ OV L 193, 30.7.2018., 1. lpp.

⁵ 14427/19.

⁶ 14601/19 + ADD1.

⁷ 5719/20.

⁸ Īrija lēmumu par piedalīšanos pieņēma 2018. gada 17. oktobrī (sk. ST 13305/18). Apvienotā Karaliste neizmantoja Protokola Nr. 21 3. pantā paredzēto iespēju piedalīties šā priekšlikuma pieņemšanā un piemērošanā.

11. Tika rīkoti divi dialogi – 2020. gada 29. janvārī un 30. jūnijā –, kuru laikā prezidentvalsts pārstāvjiem (dalībvalstu vārdā) un Eiropas Parlamenta pārstāvjiem bija iespēja izklāstīt savas nostājas galvenos punktus un izvērtēt iespējas panākt kompromisu. Diskusiju laikā izdevās lielā mērā saskaņot Eiropas Parlamentu un Padomes viedokļus par kompromisa paketes projektu ⁹.
12. Otrajā dialogā ar Komisijas atbalstu tika arī panākta vienošanās, ka ierosinātā Pierādījumu iegūšanas regula būtu jāiesniedz un jāpieņem kā pašreizējās Pierādījumu iegūšanas regulas pārstrādāta redakcija.
13. Pastāvīgo pārstāvju komiteja (II) 2020. gada 22. jūlijā apstiprināja pārstrādātas redakcijas galīgā kompromisa tekstu, ņemot vērā ar Eiropas Parlamentu panākto vienošanos ¹⁰.
14. Eiropas Parlamenta Juridiskā komiteja pārstrādātās redakcijas kompromisa paketi apstiprināja 2020. gada 10. septembrī. *JURI* komitejas priekšsēdētājs 30. septembrī nosūtīja vēstuli ¹¹ Pastāvīgo pārstāvju komitejas (II) priekšsēdētājam, kurā viņu informēja, ka, ja Padome Eiropas Parlamentam oficiāli nosūtīs savu nostāju, kā tā izklāstīta minētās vēstules pielikumā, viņš ieteiks Padomes nostāju pēc tam, kad to būs pārbaudījuši juristi lingvisti, Parlamenta plenārsēdē otrajā lasījumā pieņemt bez grozījumiem.

⁹ 9248/20.

¹⁰ 9678/20 + ADD 1.

¹¹ 11357/20.

II. MĒRKIS

15. Ar šo regulu (pārstrādātā redakcijā) ir iecerēts uzlabot pierādījumu pārrobežu iegūšanas efektivitāti un ātrumu Savienībā, izmantojot digitalizācijas sniegtās priekšrocības, lai vienkāršotu un racionalizētu pieprasījumu nosūtīšanas procedūras un nodrošinātu, ka vairāk tiek izmantota tieša pierādījumu iegūšana videokonferencēs. Piemēram, būs vieglāk noplatināt personas, neprasot tām ceļot uz citu valsti. Tā nodrošinās lielāku juridisko noteiktību, un līdz ar to tai būtu jāpalīdz izvairīties no aizkavēšanās un nepamatotām izmaksām privātpersonām, uzņēmumiem un valsts pārvaldes iestādēm, un privātpersonas un uzņēmumi tiks mudināti vēl vairāk iesaistīties pārrobežu darījumos.
16. Priekšlikuma mērķis ir digitalizēt pierādījumu iegūšanas pieprasījumu nosūtīšanu starp kompetentajām iestādēm dažādās dalībvalstīs. Šajā nolūkā regulā ir pausts aicinājums izveidot decentralizētu IT sistēmu. Komisijai vajadzētu būt atbildīgai par tādas references īstenošanas programmatūras izstrādi, uzturēšanu un turpmāku pilnveidošanu saskaņā ar integrētas datu aizsardzības un datu aizsardzības pēc noklusējuma principiem, kuru dalībvalstis var izvēlēties izmantot valsts IT sistēmas vietā.

III. PADOMES PIRMĀ LASĪJUMA NOSTĀJAS ANALĪZE

A. PROCEDŪRAS KONTEKSTS

17. Eiropas Parlaments un Padome risināja sarunas, lai panāktu vienošanos posmā, kad tiek apstiprināta Padomes nostāja pirmajā lasījumā ("agrīna otrā lasījuma vienošanās"). Padomes nostājas pirmajā lasījumā teksts atspoguļo kompromisa paketi, par kuru ar Komisijas atbalstu vienojušies abi likumdevēji.

B. GALVENO JAUTĀJUMU KOPSAVILKUMS

18. Galvenās izmaiņas raksturo šādi aspekti:

- Jēdziens "tiesa" tika definēts saskaņā ar citām regulām par tiesu iestāžu sadarbību civillietās un komercietās, lai tādējādi novērstu neskaidrības un atšķirīgas interpretācijas dalībvalstīs.
- Visa saziņa un dokumentu apmaiņa būtu jāveic, izmantojot drošu un uzticamu decentralizētu IT sistēmu, kuru veido valstu IT sistēmas, kas ir savstarpēji savienotas un padarītas tehniski sadarbspējīgas, izmantojot, piemēram, *e-CODEX*. Paredzēts arī, ka šī saziņa un apmaiņa jāveic, pienācīgi ievērojot pamattiesības un pamatbrīvības. Tradicionālie saziņas līdzekļi būtu jāizmanto tikai IT sistēmas traucējumu vai citu ārkārtas apstākļu gadījumā. Lai vienkāršotu un paātrinātu pierādījumu iegūšanu, tiesām tiešai pierādījumu iegūšanai būtu plašāk jāizmanto videokonferences vai citas distances komunikāciju tehnoloģijas.
- Diplomātiskie pārstāvji vai konsulārās amatpersonas apgabalā, kur tās ir akreditētas, varēs iegūt pierādījumus bez iepriekšēja pieprasījuma iesniegšanas. Katra dalībvalsts nosaka, vai tās diplomātiskajiem pārstāvjiem vai konsulārajām amatpersonām ir pilnvaras iegūt pierādījumus savu pienākumu izpildes ietvaros.

IV. SECINĀJUMS

19. Padomes nostāja pirmajā lasījumā atspoguļo kompromisa paketi, par kuru ar Komisijas atbalstu panākta vienošanās starp Padomi un Eiropas Parlamentu.

20. Kā iepriekš norādīts 14. punktā, šo kompromisa paketi Pastāvīgo pārstāvju komitejas (II) priekšsēdētājam adresētā 2020. gada 30. septembra vēstulē ¹² ir apstiprinājis Eiropas Parlamenta Juridiskās komitejas priekšsēdētājs.
21. Padome uzskata, ka tās nostāja pirmajā lasījumā ir līdzsvarota pakete un ka jaunā regula, tiklīdz tā būs pieņemta, ievērojami palīdzēs palielināt pārrobežu pierādījumu iegūšanas efektivitāti un ātrumu, ko panāks, izmantojot digitalizācijas sniegtās priekšrocības.
-

¹² Sk. dok. 11357/20.